

1 ASETUKSET, JOISSA VAATIMUKSET ON ESITETTY

Kattilaitosten käytönvalvojen pätevyyskirjojen vaatimukset on annettu asetuksessa N:o 891

vuodelta 1999. Kattilalaitosten käytönvalvoilta vaadittava pätevyys on määritelty painelaitelaissa 1144/2016. Painelaitteita koskevat säädökset ovat luettavissa myös TUKESIN kotisivuilta (www.tukes.fi).

Opetushallitus on määritellyt voimalaitoskäyttäjän ammattitutkinnon (Määräys 16/011/2012) tai sen tiettyjen osien suorittamisen täyttävän asetuksen 891/1999 mukaisen alikonemestarin, A- tai B-koneenhoitajankoulutuksen tämän ohjeen liitteen 1 mukaisesti.

2 PÄTEVYYSKIRJOJEN VAATIMUKSET

2.1 B-koneenhoitajankirjan saamiseksi vaaditaan

1) vähintään 12 kk työkokemusta höyry- tai kuumavesikattilan lämmittäjänä kattilalaitoksessa, jonka käytön valvojalta vaaditaan ainakin B-koneenhoitajankirja

B-koneenhoitajankirja vaaditaan, jos kattilalaitoksen

– höyry- tai kuumavesikattiloiden yhteenlaskettu teho on suurempi kuin yksi MW tai niistä yhdenkin suurin sallittu käyttöpaine on yli 10 bar.

- kattiloiden suurin sallittu käyttöpaine on enintään 16 baaria ja teholuku enintään 40 baarimegawattia

2) vähintään 3 kk työkokemusta painelaitteiden, voimalaituskoneiden tai vastaavien valmistus-, asennus-, korjaus- tai kunnossapitotehtävistä

Insteam Oy voi harkintansa mukaan hyväksyä valmistus-, asennus-, korjaus- tai kunnossapitotyökokemuksen korvattavaksi soveltuvalla koulutuksella. Tällaiseksi koulutukseksi on hyväksytty yleisen ammattikoulun metallityö- tai koneenkorjauslinjan tai sähköosaston sähköasentajalinjan tai koneenhoitajalinjan opintolinjan oppimäärän suorittaminen, mutta muukin koulutus voi tulla kyseeseen.

3) B-koneenhoitajan koulutus tai todistus siitä, että hakijalla on riittävät tiedot höyry- tai kuumavesikattilan rakenteesta, varusteista ja käytöstä sekä painelaitteita koskevista tärkeimmistä säännöksistä. Insteam Oy:n tarkastajat pitävät tarvittaessa kuulusteluja eri paikkakunnilla.

2.2 A-koneenhoitajankirjan saamiseksi vaaditaan

1) vähintään 12 kk työkokemusta höyry- tai kuumavesikattilan lämmittäjänä kattilalaitoksessa, jonka käytön valvojalta vaaditaan ainakin A-koneenhoitajankirja

A-koneenhoitajankirja vaaditaan, jos kattilalaitoksen

– kattiloiden suurin sallittu käyttöpaine on enintään 25 bar ja teholuku enintään 100

bar*MW

2) vähintään 12 kk työkokemusta painelaitteiden, voimalaituskoneiden tai vastaavien valmistus-, asennus-, korjaus- tai kunnossapitotehtävistä ja siitä vähintään 6 kk höyry- tai kuumavesikattiloihin liittyvistä tehtävistä

Painelaitteiden, voimalaituskoneiden tai vastaavia valmistus-, asennus-, korjaus- tai kunnossapitotyökokemusta voidaan hyväksyä korvattavaksi soveltuvalla koulutuksella. Tällaiseksi koulutukseksi on hyväksytty yleisen ammattikoulun metallityö- tai koneenkorjauslinjan tai sähköosaston sähköasentajalinjan oppimäärän suorittaminen, mutta muukin koulutus voi tulla kyseeseen. Työkokemusta voidaan korvata ammattiopinnoilla 6 kk. Höyry- tai kuumavesikattilan valmistus-, asennus-, korjaus- tai kunnossapitotyökokemusta ei voida korvata koulutuksella.

3) A-koneenhoitajan koulutus

2.3 Alikonemestarikirjan saamiseksi vaaditaan

1) vähintään 12 kk työkokemusta höyry- tai kuumavesikattilan lämmittäjänä tai koneiden hoitajana kattilalaitoksessa, jonka käytön valvojalta vaaditaan ainakin alikonemestarin kirja, työkokemuksesta kuitenkin vähintään 6 kk höyry- tai kuumavesikattilan lämmittäjänä

Alikonemestarikirja vaaditaan, jos kattilalaitoksen

– kattiloiden suurin sallittu käyttöpainne on enintään 40 bar ja teholuku enintään 500

bar*MW

2) vähintään 24 kk työkokemusta painelaitteita, voimalaituskoneita tai vastaavia valmistavassa tai korjaavassa konepajassa, josta vähintään 18 kuukautta painelaitteita tai voimalaituskoneita valmistavassa tai korjaavassa konepajassa ja siitä vähintään 6 kk höyry- tai kuumavesikattilan valmistus-, asennus-, korjaus- tai kunnossapitotehtävissä.

Painelaitteiden, voimalaituskoneiden tai vastaavia valmistus-, asennus-, korjaus- tai kunnossapitotyökokemusta voidaan hyväksyä korvattavaksi soveltuvalla koulutuksella. Tällaiseksi koulutukseksi on hyväksytty yleisen ammattikoulun metallityö- tai koneenkorjauslinjan tai sähköosaston sähköasentajalinjan oppimäärän suorittaminen, mutta muukin koulutus voi tulla kyseeseen. Työkokemusta voidaan korvata ammattiopinnoilla 6 kk lukuvuotta kohti, kuitenkin enintään 12 kk. Höyry- tai kuumavesikattilan valmistus-, asennus-, korjaus- tai kunnossapitotyökokemusta ei voida korvata koulutuksella.

3) alikonemestarin koulutus

2.4 Konemestarikirjan saamiseksi vaaditaan

1) alikonemestarikirja

Alikonemestarikirjan korvaa aluksen miehityksestä, laivaväen pätevydestä ja vahdinpidosta annetussa asetuksessa (1256/97) tarkoitettu höyryvahtikonemestarikirja, jos hakijalla on asetuksen 891/99 6§:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettu työkokemus ja momentin 3 kohdassa tarkoitettu koulutus (= alikonemestarilta vaadittava työkokemus ja koulutus).

2) alikonemestarikirjan vaatimusten lisäksi vähintään 12 kk työkokemusta painelaitteita, voimalaituskoneita tai vastaavia valmistavassa tai korjaavassa konepajassa, ja siitä vähintään 6 kk höyry- tai kuumavesikattilan valmistus -, asennus-, korjaus- tai kunnossapitotehtävissä.

Työkokemusta täytyy alikonemestarin vaatimukset huomioiden olla tällöin yhteensä 36 kk, josta 12 kk höyry/kuumavesikattilakokemusta.

3) alikonemestarin kirjan saamisen jälkeen vähintään 12 kk työkokemusta hakijan koulutusta vastaavissa käyttö- ja kunnossapito- tai muissa tehtävissä kattilalaitoksessa, jonka käytön valvojalta vaaditaan ainakin konemestarin kirja

Konemestarikirja vaaditaan, jos kattilalaitoksen
– kattiloiden tehollisuus enintään 5000 bar*MW

4) ylikonemestarin koulutus

2.5 Ylikonemestarikirjan saamiseksi vaaditaan

1) konemestarikirja

Konemestarikirjan korvaa aluksen miehityksestä, laivaväen pätevydestä ja vahdinpidosta annetussa asetuksessa (1256/97) tarkoitettu höyrykonemestarikirja, jos hakijalla on

asetuksen 891/99 7§:ssä tarkoitettu koulutus ja kokemus (= konemestarin koulutus ja työkokemus).

2) konemestarin kirjan saamisen jälkeen vähintään 12 kk työkokemusta hakijan koulutusta vastaavissa käyttö- ja kunnossapitotehtävissä kattilalaitoksessa, jonka käytön valvojalta vaaditaan ylikonemestarin kirja

Ylikonemestarikirjaa vaaditaan, jos kattilalaitoksen
– höyrykattiloiden tehollisuus on yli 5000 bar*MW

3 PÄTEVYYSKIRJAN HAKEMINEN

Pätevyyskirjat myöntää hakemuksesta Insteam Oy.

Hakemukseen kuuluu:

1) varsinainen hakemus, joka on tehty Insteam Oy:n hakemuskaavakkeelle

- siitä täytyy käydä ilmi, mitä pätevyyskirjaa haetaan
- hakijan henkilötiedot (täydellinen nimi ja syntymäaika)
- hakijan yhteystiedot (osoite, puhelin yms.)
- ja se täytyy olla hakijan allekirjoittama
- laskutusosoite

2) työtodistukset, joista selviää vaadittu työkokemus

- kopiot työtodistuksista. Jos todistuksissa ei mainita kattiloiden numeroja (K-numerot) ja teholumuja (MW-arvot ja paineet), pitää ne antaa erillisessä liitteessä tai toimittaa kopiot kattilakirjasta tältä osin.
- työtodistuksissa pitäisi olla erittely työajoista eri tehtävissä
- jos työkokemusta halutaan laitoksista, joista teholluvut eivät yleensä ole tiedossa (esim. laivat ja veturit) niin tehotiedot on aina annettava
- sellaisia työtodistuksia, joilla ei ole merkitystä pätevyyskirjan myöntämiseen on tarpeetonta liittää hakemukseen

3) koulu-, kurssi- ja ammattitutkintotodistukset (kuulustelutodistukset)

- kopiot sellaisista todistuksista, joilla on merkitystä pätevyyskirjan kannalta (esim. ammattikoulu, B- ja A-koneenhoitajan, ali- ja ylikonemestarin koulutustodistukset, voimalaitoskäyttäjän ammattitutkinnon tai sen osatutkinnon todistus, kuulustelutodistukset)

4) tieto mahdollisesta aiemmasta pätevyyskirjasta

Pätevyyskirjahakemus (liitteinen) lähetetään mieluiten sähköpostitse osoitteeseen info@insteam.fi. Hakemuksen voi lähettää myös postitse osoitteella: Insteam Oy, Teknikonkatu 12, 20320 Turku.

Jos pätevyyskirjan hakemisesta aiheutuneet kulut maksaa, joku muu kuin pätevyyskirjaa hakeva henkilö (esim. työnantaja), niin hakemuksessa pitää mainita laskutustiedot (mm. laskutusosoite ja Y-tunnus) ja siinä pitää olla maksajan (esim. työnantajan edustajan) allekirjoitus.

Pätevyyskirjoista laskutetaan kulloinkin voimassa olevan hinnaston mukaisesti.

Hakemuksen laadinnassa pitäisi huomioida, että pätevyyskirjan myöntämispäätös tehdään hakemuksen perusteella, joten siitä ja sen liitteenä olevista todistuksista pitää käydä ilmi, että asetuksessa esitetyt vaatimukset tulevat täytetyiksi. Puutteelliset hakemukset ja hakemukset, joiden perusteella pätevyyskirjaa ei voida myöntää palautetaan hakijalle.

Hylätyistä hakemuksista annetaan hakijalle selvitys siitä, miksi hänen hakemaansa pätevyyskirjaa ei voida myöntää. Hakijalla on halutessaan oikeus käyttää painelaitelain 24 §:n edellyttämää oikaisumenettelyä, jolla hakija voi saattaa asian uudelleen käsiteltäväksi.

1) Käytönvalvojan pätevyyskirja ei yksinään oikeuta toimimaan kattilalaitoksen käytön valvojana, vaan laitoksen omistajan tai haltijan velvollisuutena on nimetä käytön valvojaksi säädetyn pätevyyden ja asiantuntemuksen omaava henkilö. Käytön valvojia koskevat poikkeusluvut käsittelee Turvatekniikan keskus (TUKES), jolle on myös ilmoitettava käytönvalvojen vaihtumisesta.

2) Kattilan teholuulla ($\text{bar} \cdot \text{MW}$) tarkoitetaan tuloa suurin sallittu käyttöpaine (bar) kertaa teho (MW). Kattilalaitoksen ”höyrykattilateholuku” on höyrykattiloiden tehokukujen summa ja ”vesikattilateholuku” vesikattiloiden tehokukujen summa eli tehokuvut lasketaan erikseen höyrykattiloiden ja vesikattiloiden osalta. Suurempi tehokuvuista määrää tarvittavan pätevyyskirjan.